

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
25.01.2020. - 29.01.2021.

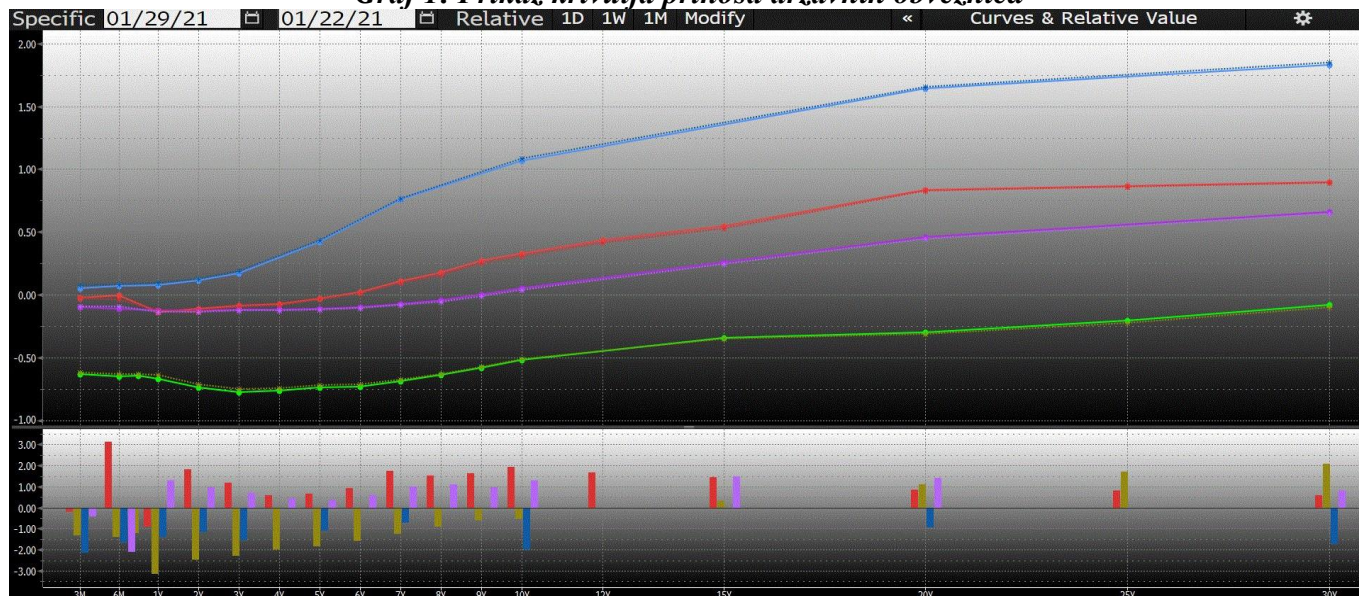
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	22.1.21		29.1.21		22.1.21		29.1.21		22.1.21		29.1.21		22.1.21		29.1.21	
2 godine	-0,71	-	-0,73	↘	0,12	-	0,11	↘	-0,13	-	-0,11	↗	-0,13	-	-0,11	↗
5 godina	-0,72	-	-0,74	↘	0,43	-	0,42	↘	-0,04	-	-0,03	↗	-0,11	-	-0,11	→
10 godina	-0,51	-	-0,52	↘	1,09	-	1,07	↘	0,31	-	0,33	↗	0,05	-	0,05	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	22.1.21		29.1.21	
3 mjeseca	-0,555	-	-0,598	↘
6 mjeseci	-0,634	-	-0,648	↘
1 godina	-0,615	-	-0,650	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 29.01.2021. godine (pune linije) i 22.01.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

MMF je objavio nove prognoze koje navode procjenu pada globalnog GDP-a u 2020. godini od 3,5%, a zatim rast GDP-a u 2021. godini za 5,5% pod uticajem sve veće imunizacije protiv Covid19 i rast u 2022. godini za 4,2% na godišnjem nivou. Globalni rast za 2021. godinu je povećan u odnosu na 5,2%, koliko je prognozirano u oktobru, dok je prognoza za 2022. godinu ostala nepromijenjena. U ovom dokumentu je objavljeno da se očekuje da su SAD i Kina najuspješnije u vođenju privrede kroz pandemiju.

EUROZONA

Dok je MMF povećao prognozu globalnog privrednog rasta u 2021. godini, najnoviji dokument ukazuje na to da se u Evropi očekuje sporiji oporavak. Tako se sad očekuje da će rast GDP-a eurozone u 2021. godini biti 4,2%, što je niže od 5,2% prognoziranih u oktobru. Ipak, prognoze za 2022. godinu su povećane za eurozonu na 3,6% umjesto ranijih 3,1%. Vlada Njemačke je smanjila prognozu ekonomskog rasta na 3% za ovu godinu, što je oštro revidiranje u odnosu na procjenu objavljenu tokom jeseni, a koja je iznosila 4,4%. Razlog smanjenih prognoza jeste zatvaranje ekonomije zbog pandemije. Ministar ekonomije Altmaier je izjavio da očekuje nastavak trenda rasta tokom 2022. godine, te dodao da će ekonomija, koja je prošle godine zabilježila drugu najveću kontrakciju od II svjetskog rata, ponovo biti vraćena na pretkrizne nivoe u drugoj polovini 2022. godine. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's potvrdila je rejting Njemačke (Aaa), kao i stabilne izgleda rejtinga. Posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su zabilježili blagi pad, koji je bio nešto više izražen kod obveznica kraćeg roka dospijeća. S druge strane, prinosi italijanskih obveznica su smanjeni za 10 do 11 baznih poena. Premijer Italije Conte je u utorak podnio ostavku nakon višesedmičnih nesuglasica sa prethodnim premijerom Renzijem, koji je svoju malu partiju Italia Viva povukao iz vladajuće koalicije nakon nesuglasica oko upravljanja pandemijom i oko plana potrošnje pomoći koju kroz EU plan oporavka treba da primi Italija vrijedne 209 milijardi EUR. Ipak, na kraju prošle sedmice, nakon obavljenih konsultacija, predsjednik Italije Mattarella je ponovo pružio podršku novoj koaliciji čime je podržana druga po redu vlada premijera Conte.

Početak prošle sedmice glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da se ECB uglavnom fokusira na uslove kreditiranja banaka i tržište obveznica kada procjenjuje da li su uslovi finansiranja povoljni, utvrđujući ključne uslove za stimulativnu politiku. Nekoliko dana poslije je najavio mogućnost da ECB kupuje dionice ili bankarske obveznice kao dio borbe protiv pandemije, ali da ove mjere nisu dio trenutnog alata ECB. Predsjednica ECB Lagarde je ponovo ukazala na posvećenost održavanju povoljnih uslova finansiranja, ali nije ukazala koje će se mjere posmatrati, dok bliski izvori ovoj diskusiji ističu da kreatori politika ne mogu da se dogovore oko toga na koje će se mjere fokusirati. Reuters je prenio da je član UV ECB Knot pokrenuo pitanje smanjenja stopa na sastanku ECB prošle sedmice, ali je rasprava bila „marginalna“ i nije se smatrala dijelom strategije monetarne politike trenutno fokusirane na kupovinu obveznica i jeftine kredite bankama. Komentarišući negativnu inflaciju član IV ECB-a Schnabel je izjavila da „ova kratkoročna kretanja ne bi trebalo pogrešno tumačiti u odnosu na održiv rast inflacije“, te da je eurozona suočena sa veoma slabom potražnjom i da se ne čini da će se to suštinski promijeniti.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – Njemačka (kvartalno) prelim.	IV kvartal	0,0%	0,1%	8,5%
2.	GDP – Francuska (kvartalno) prelim.	IV kvartal	-4,0%	-1,3%	18,5%
3.	GDP – Austrija (kvartalno) prelim.	IV kvartal	-	-4,3%	12,0%
4.	GDP – Belgija (kvartalno) prelim.	IV kvartal	-	0,2%	11,6%
5.	GDP – Španija (kvartalno) prelim.	IV kvartal	-1,4%	0,4%	16,4%
6.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	DEC	11,0%	12,3%	11,0%
7.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	JAN	0,5%	1,6%	-0,7%
8.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	JAN	-0,6%	0,6%	-0,6%
9.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	JAN	0,5%	1,6%	-0,7%
10.	Stopa inflacije – Belgija	JAN	-	0,26%	0,41%
11.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	JAN	6,1%	6,0%	6,0%
12.	Maloprodaja – Španija (G/G)	DEC	-	-1,5%	-3,9%
13.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	DEC	-	-0,2%	6,1%
14.	Obim maloprodaje – Irska (G/G) prelim.	DEC	-	-0,3%	7,9%
15.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	NOV	-	0,1%	0,0%
16.	Stopa nezaposlenosti – Finska	DEC	-	7,8%	6,9%
17.	Stopa nezaposlenosti – Španija (kvartalno)	IV kvartal	16,70%	16,13%	16,26%
18.	Broj nezaposlenih – Francuska (u '000) kvartalno	IV kvartal	-	3.574,3	3.673,4

SAD

Tokom protekle sedmice održana je sjednica FOMC-a na kojoj nije došlo do promjene u monetarnoj politici koja se trenutno implementira. Referentna kamatna stopa je zadržana u rasponu od 0% do 0,25%, dok se Fed obavezao da nastavi sa aktivnostima kvantitativnih olakšica i kupovinama najmanje 800 milijardi USD državnih obveznica mjesečno, kao i MBS-ova u sumi najmanje od 40 milijardi USD, sve dok ne bude učinjen značajan progres ka glavnim dualnim mandatima monetarne politike. Uz inflaciju koja stalno ostaje ispod dugoročnog ciljanog nivoa, FOMC će težiti da neko vrijeme dostigne inflaciju umjereno iznad 2%, tako da inflacija tokom dužeg vremenskog perioda u prosjeku bude oko 2%, a dugoročna inflatorna očekivanja budu dobro usidrena na ovom ciljanom nivou. U saopštenju FOMC-a nakon sastanka navedeno je da će put napretka ekonomije u velikoj mjeri zavisiti od širenja virusa, uključujući i napredak u dijelu vakcinisanja. Predsjednik Feda Powell je istakao da kriza još uvijek nije prevaziđena, te da bi putanja pandemije mogla biti ključna za ekonomiju SAD, dok bi dostizanje imuniteta građana kroz vakcinisanje moglo biti otežano.

Senat je imenovao Janet Yellen na poziciju ministra finansija, čime je ona postala 78. ministar finansija i prva žena koja se našla na ovoj funkciji, a biće zadužena za nadzor nad ekonomijom koja se i dalje bori sa posljedicama pandemije. Predsjednik Biden je potpisao izvršnu naredbu usmjerenu ka uklanjanju neadekvatnosti u postojećoj naredbi „kupuj američko“ koja se primjenjuje na oko 1/3 od 600 milijardi USD vrijednosti dobara i usluga koje federalna vlada kupuje svake godine. Ova odluka će učiniti odricanja transparentnijim, te kreirati višu ulogu Bijele kuće u nadzoru ovog procesa. Revitalizacija prerađivačkog sektora, koji čini oko 12% ekonomije SAD, je ključni dio Bidenovog šireg plana da podstakne rast plata, da kreira više sindikalnih poslova, podrži manjinska preduzeća i ojača lanac ponude u SAD, izjavili su zvaničnici Bijele kuće.

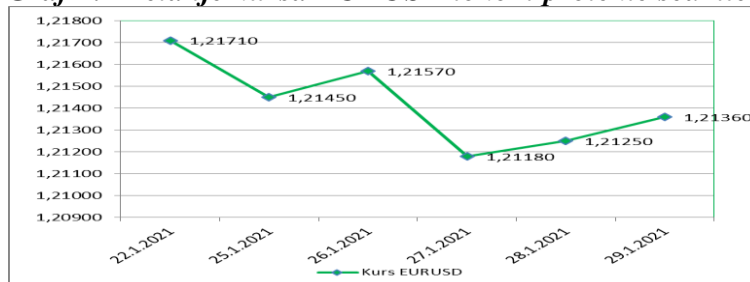
Krajem prošle sedmice se pojavila informacija da grupa senatora iz reda republikanaca zahtijeva od predsjednika Bidena da značajno smanji predloženi paket pomoći u vrijednosti 1,9 biliona USD, te umjesto toga predlažu alternativu u vrijednosti 600 milijardi USD.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Prerađivački sektor Fed iz Dalasa	JAN	12,0	7,0	9,7
2.	Povjerenje potrošača	JAN	89,0	89,3	87,1
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	22. jan	-	-4,1%	-1,9%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. jan	875.000	847.000	914.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. jan	5.088.000	4.771.000	4.974.000
6.	Lični prihodi	DEC	0,1%	0,6%	-1,3%
7.	Lična potrošnja	DEC	-0,4%	-0,2%	-0,7%
8.	GDP (Q/Q) P	IV kvartal	4,2%	4,0%	33,4%
9.	Indeks prodaje novoizgrađenih kuća (M/M)	DEC	3,5%	1,6%	-12,6%
10.	PCE deflator (G/G)	DEC	1,2%	1,3%	1,1%
11.	Povjerenje potrošača Un. Mičigen F	JAN	79,4	79,0	80,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,2171 na nivo od 1,2136.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

MMF je smanjio očekivanja oporavka Velike Britanije za ovu godinu, te bi GDP Velike Britanije u ovoj godini mogao zabilježiti rast od 4,5%, što je za 1,4% manje od oktobarske prognoze (5,9%).

Nekoliko članova Parlamenta Velike Britanije je izjavilo da bi BoE trebalo da prestane sa kupovinama obveznica onih biznisa čije aktivnosti ubrzavaju globalno zagrijavanje. BoE je uduplala obim korporativnih obveznica čija je vrijednost na kraju prošle godine iznosila 20 milijardi GBP, a predstavlja dio napora da se podstakne ekonomija nakon udara pandemije. Odbor za reviziju životne sredine pri Donjem domu Parlamenta koji izučava uticaj javnih tijela na globalno zagrijavanje, je istakao da kupovina obveznica kompanija koje dolaze iz sektora poput energije sa visokom emisijom ugljen dioksida, je u suprotnosti sa ciljevima Vlade koji su usmjereni ka smanjenju globalnog zagrijavanja.

Pet glavnih lobi grupa u Velikoj Britaniji je upozorilo da se kompanije u Velikoj Britaniji suočavaju sa značajnim post-Brexit poteškoćama u trgovini sa EU. Grupa B5 koju čine Trgovinska komora Velike Britanije (BCC), Konfederacija industrije Velike Britanije (CBI), Federacija malih biznisa (FSB), Institut direktora (IoD) i Make UK su u zajedničkoj izjavi upozorili na brojne probleme uključujući i značajne poteškoće sa kojima se kompanije suočavaju zbog uvođenja novih carinskih procesa, te na rastuću opasnost od gubitka poslovanja ako se ovako nastavi. Kompanije su se, takođe, žalile i na povećanu birokratiju, kao i troškove prilikom trgovine. Takođe, preko polovine kompanija se suočilo sa kašnjenjem u uvozu potrebnih roba iz EU.

Premijer Johnson očekuje da će oko 300.000 građana Hong Konga iskoristiti prednosti novog viznog režima kako bi napustili bivšu koloniju Velike Britanije i nastanili se u Velikoj Britaniji, uprkos tome što skoro tri miliona ljudi ima mogućnost da iskoristi ovo pravo. Johnson je istakao da je nova procedura rezultat duge istorije i prijateljstva između Hong Konga i Velike Britanije.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć, promjena DEC	-	7.000	38.100
2.	Prosječne sedmične zarade, kvartale (G/G) NOV	2,9%	3,6%	2,8%
3.	ILO stopa nezaposlenosti, kvartalno NOV	5,1%	5,0%	4,9%

Tokom protekle sedmice GBP je blago aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,88982 na nivo od 0,88555, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3686 na nivo od 1,3708.

JAPAN

Vlada Japana je tokom januara, drugi mjesec zaredom, smanjila očekivanja lične potrošnje, te je istaknuto da je oporavak ekonomije u zastoju zbog smanjene potrošnje osnovnih životnih namirnica i putovanja, dok se potrošnja usmjerena na usluge smanjuje pod uticajem uvedenih hitnih mjera zbog situacije izazvane Covid19. Analitičari tvrde da pojačana očekivanja da će BoJ na sastanku koji se održava u martu prilagoditi monetarnu politiku sa ciljem da krivu prinosa učini strmijom, mogu uticati na smanjene kupovine državnih obveznica Japana u ovom kvartalu, uključujući i aukciju četrdesetogodišnjih obveznica. Ukoliko BoJ dozvoli da prinosi na desetogodišnje obveznice fluktuiraju u širem rasponu od sadašnjih 20 baznih poena, ispod i iznad nule, kako je objavio lokalni časopis Jiji u ovom mjesecu, dugoročne obveznice bi bile izložene riziku ukoliko BoJ odluči da smanji program kvantitativnih olakšica. Nekoliko članova je istaklo da bi BoJ trebalo da traga za fleksibilnijim prilagođavanjem u programu kvantitativnih olakšica prilikom kupovine ETF-ova, u zavisnosti od tržišnih uslova, dok je jedan član ukazao na skorije slabljenje USD u odnosu na JPY, te je pozvao na opreznost kada je u pitanju devizni kurs. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da postoje ograničenja u onome što se može postići monetarnom politikom, pošto godine masovnog štampanja novca nisu uspjele da dovedu do održivog rasta cijena, te je dodao da su centralne banke odgovorne za obuzdavanje inflacije ili deflacije, jer količina štampanog novca dugoročno utiče na kretanje cijena.

Kako pandemija koronavirusa prisiljava BoJ da održava masivni program podsticaja u dužem periodu, BoJ planira da u martu najavi načine na koji planira da svoje alate učini održivijima. Japan planira da produži vanredno stanje zbog širenja pandemije i nakon 7. februara.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

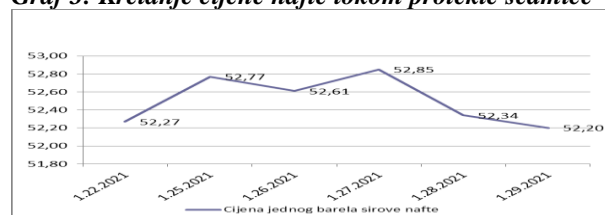
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks F	NOV	-	96,4	96,6
2.	Koincidirajući indeks F	NOV	-	89,0	89,1
3.	Maloprodaja (G/G)	DEC	-0,5%	-0,3%	0,6%
4.	Prodaja u robnim kućama, supermarketima	DEC	-3,7%	-3,5%	-3,4%
5.	Stopa inflacija – Tokija (G/G)	JAN	-0,9%	-0,5%	-1,3%
6.	Stopa nezaposlenosti	DEC	3,0%	2,9%	2,9%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	DEC	-3,1%	-3,2%	-3,9%
8.	Indeks započelih kuća (G/G)	DEC	-3,9%	-9,0%	-3,7%
9.	Obim kreditiranja kompanija (G/G)	DEC	-	7,11%	8,05%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 126,33 na nivo od 127,13. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 103,78, na nivo od 104,68.

Na otvaranju njujorške berze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,27 USD (42,95 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte nije bilježila značajne promjene i uglavnom se kretala u intervalu između 52 i 53,5 USD po barelu. Početkom sedmice cijena je zabilježila blagi rast, a podržana je očekivanjima stimulativnog plana u SAD, kao i neizvjesnostima oko ponude zajedno sa zabrinutošću zbog uticaja ponovnog zatvaranja ekonomije na tražnju za naftom. Takođe, pojavila se vijest da će predsjednik SAD Biden tokom sedmice naložiti saveznim agencijama da odrede koliko će biti opsežna nova zabrana eksploatacije i bušenja nafte i prirodnog gasa, a što će efikasno da pokrene agendu za borbu protiv klimatskih promjena. Tokom narednog dana cijena ovog energenta se održavala na nivou do oko 53 USD pod uticajem rasta vrijednosti dionica u EU, kao i zbog vijesti da se u Saudijskoj Arabiji desila eksplozija. Sredinom sedmice, kada je EIA objavila da su zalihe nafte u SAD smanjene za 9,9 miliona barela zaključno sa 22. januarom, cijena je blago povećana. Iako su zalihe nafte smanjene na sedmičnom nivou i dalje na godišnjem nivou bilježe rast od 4,5%. Narednog dana cijena nafte je blago smanjena pod uticajem zabrinutosti da će doći do smanjene tražnje za ovim energentom zbog ograničenja u putovanjima sa ciljem prevencije širenja pandemije, kao i zbog kašnjenja u isporuci vakcina. Krajem sedmice cijena je nastavila da fluktuirala oko 52 USD. Uprkos tome što su se krajem sedmice pojavile iznenađujuće vijesti o snažnim ekonomskim podacima u Evropi, to nije uticalo značajno na cijenu nafte jer širenje virusa, kao i brojna zatvaranja ekonomija pojačavaju zabrinutost za srednjoročni oporavak i tražnju za naftom.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,34 USD (43,01 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 0,23%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

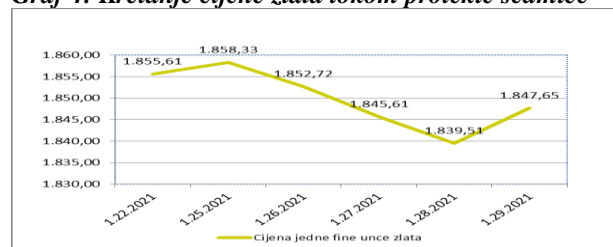
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.855,61 USD (1.524,62 EUR).

Cijena zlata je tokom protekle sedmice uglavnom imala tendenciju pada, dok je u petak zabilježen rast cijene. Do sredine sedmice cijena je uglavnom bila pod uticajima iščekivanja rezultata sastanka FOMC-a. Nakon što je Fed ostavio referentnu kamatnu stopu nepromijenjenom i zadržao obim otkupa obveznica, podstaknuto je jačanje USD i smanjenje cijene zlata, što je doprinijelo najlošijem početku godine kada se posmatra kretanje cijene zlata u posljednjih deset godina. Naime, dosadašnje performanse zlata od početka godine su najlošije januarske performanse zlata u januaru u posljednjih deset godina.

Pojedini analitičari ističu da su plemeniti metali tokom 2020. godine imali dosta dobre performanse i očekuju da bi se takav tempo mogao održati i u ovoj godini. Cijena zlata je u 2020. godini bilježila rast od 25%, što je najbolja godina, kada su u pitanju performanse, od 2010. godine. Snažan talas monetarne ponude koja je došla kao rezultat pandemije je dao podsticaj rastu cijene ovog plemenitog metala. Cijena zlata je bila pod uticajima poruka sa sastanka FOMC-a, ali i ekonomskih indikatora koji su objavljeni za regiju SAD. Iz World Gold Councila su saopštili da je globalna tražnja za zlatom u ovoj godini počela da se oporavlja, nakon što je značajno smanjena u 2020. godini, kada je zabilježena najmanja tražnja u posljednjih deset godina. Krajem sedmice došlo je do slabljenja USD, što je uticalo na rast cijene zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.847,65 USD (1.522,45 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 0,43%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.